

Секція 4

ПОСТКРИЗОВА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

Бондар Ірина
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та економічної теорії
ЗУНУ Шиманська О.П.)

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ – ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Сьогодні невід’ємною частиною будь-якого аспекту життя стали цифрові технології. Найбільш важливими вони є для соціально-економічних процесів. Найкраще цифрові технології проявилися в економічній діяльності, що створює нові можливості для ведення бізнесу і, водночас, нові ризики для його функціонування.

Діджиталізація почала свій розвиток з 2011 р., але найбільшою мірою активізувалася у 2019 р. Пандемія COVID-19 стала основним поштовхом для активної цифровізації всіх процесів як і на державному рівні, так і на рівні підприємств. Починаючи з 2019 року, Інтернет став основною платформою для ведення бізнесу, з кожним роком його вплив стає все більш помітним, а залежність світової економіки від процесу діджиталізації зростає.

Проблеми і бар’єри, що існували для малого та середнього бізнесу тепер можливо вирішити завдяки діджиталізації. Раніше на створення дистриб’юторської мережі та пошук покупців витрачалося надто багато часу, однак сучасні існуючі цифрові платформи забезпечили прямий доступ малим і середнім підприємствам до необхідної інфраструктури та величезного числа користувачів. Цифровізація розширює можливості доступу до фінансування, надаючи кредиторам нові інструменти для оцінки кредитного ризику та зниження транзакційних витрат. Більше того, діджитал-трансформація знизила кількість бар’єрів для входу до багатьох технологічних секторів економіки країни, що найбільше спостерігається у сфері споживчих товарів та послуг і призводить до зростання кількості невеликих компаній-гравців на ринку. Діджитал-технології розширюють ринки збуту та підвищують експортний потенціал, трансформуючи їх у «мікротранснаціональні компанії».

Цифрова трансформація може призвести до консолідації цінностей і більшої концентрації прибутків через посилення економії масштабу та динаміки «superstar» або «winnertakesall». Поєднання цих факторів у поєднанні

зі змінами споживчих звичок (надання переваги цифровим каналам і швидкій доставці) спричиняє бум цифрових платформ. У той же час цифрова трансформація також оптимізує ланцюги поставок і наближає їх до користувачів шляхом зменшення витрат на транзакції, розподіл і маркетинг. У деяких секторах цифровізація призводить до передачі цінності споживачам у вигляді більших споживчих надлишків завдяки нижчим цінам, більшій прозорості та меншим витратам на пошук [1, с. 53].

Виробництво є не лише центром цифрової революції, але й має найбільший потенціал для каталізації використання нових технологій, створення кращих робочих місць і синергії з іншими секторами економіки. На рис.1 відображено рівень охоплення діджиталізацією сучасних компаній світу. Цифрові технології можуть оптимізувати ланцюг постачання та виробництво, а також прискорити час виходу на ринок. Деякі з основних застосувань нових технологій у виробничому секторі – це відстеження замовлень у режимі реального часу та логістика постачальників, віртуальні системи розробки, міжмашинний зв'язок (M2M), моніторинг життєвого циклу клієнта та управління, а також автоматизація бізнес-процесів за підтримки штучного інтелекту.

У видобувних галузях, наприклад, в нафтовій промисловості, зокрема, датчики та обладнання машинного навчання можуть застосовуватися для регулювання та коригування насосної системи в свердловині з метою збільшення видобутку та запобігання технічним проблемам. Аргентинська нафтова компанія YPF через свою платформу EcoStruxure використовує технологію цього типу (надану SchneiderElectric) у своїх процесах видобутку для оптимізації роботи свердловин у режимі реального часу, зокрема на нафтовому родовищі VacaMuerta. Доповнена реальність дає змогу керувати заводами з планшета, маючи точні та детальні дані з усіх їх структурних підрозділів [1, с. 58]. Компанії, які діджиталізуються, під час пандемії не лише не втратили свої доходи, але й в разі збільшили їх. Як приклад, за період 2020 року, збільшив свої доходи Марк Цукерберг (очільник Facebook) – на 31 млрд. доларів (його статки сьогодні оцінюють у 86,5 млрд. дол., що дозволило йому піднятися у рейтингу Forbes з 7-го на 4-те місце). Джеффри Безос (засновник Amazon, найбагатша людина світу) розбагатів на 29,9 млрд. доларів. Зокрема, під час пандемії, Amazon найняв на роботу 100 тис. нових працівників для обробки нових замовлень. Заробити зміг під час пандемії, також, засновник Microsoft Білл Гейтс (+11,9 млрд. дол.), гендиректор Louis Vuitton, Moet, Hennessy Бернар Арно (+12,8 млрд. дол.), очільник інвестиційного фонду Berkshire Hathaway Уорен Баффет (+6 млрд. дол.).

Рис. 1. Діджиталізація в компаніях (побудовано на основі [2]).

Беззаперечним лідером у зростанні доходів під час пандемії став Zoom – сервіс для відеоконференцій (акції компанії зросли на 690% за 2020 рік). Під час карантину зросли також акції компанії Cloudflare (на 234%), яка надає послуги, зокрема, з кіберзахисту та безпеки в Інтернеті. Платформа Fiverr для фрілансерів, ще одна компанія, якій вдалося показати величезне зростання під час карантину – акції зросли на 652% [3].

Отже, з вище зазначеного цілком очевидно, що цифровізація є однією з головних умов існування сьогодення. Діджиталізація не тільки полегшує створення нових бізнесів, а й дає можливість втриматись компаніям на вигідних позиціях під час кризових ситуацій. На прикладі світових бізнес-лідерів, можна побачити, що швидка адаптація до певних умов та постійне удосконалення сфери інформаційно-комунікаційних технологій, дозволяє обійти конкурентів та отримати колосальні прибутки.

Використані джерела:

1. Digital technologies for a new future. URL: https://www.cepal.org/sites/default/files/publication/files/46817/S2000960_en.pdf

2. Фіщук В.В. «Діджиталізація – це лише початок». URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok>.

3. Пристай Д. Пандемія-2020. Сфери та компанії, яким карантин пішов на користь [Електронний ресурс] / Денис Пристай // Суспільне. Новини. 2020. URL: <https://suspilne.media/74968-pandemia-2020-sferi-ta-kompanii-akim-karantin-pisov-na-korist/> (дата звернення: 20.12.2022).